

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő: ZÁDORY KÁROLY.
Laptulajdonos: FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Menthetlen mulasztások.

Az idei büdzsé-vita folyamán Plósz Sándor igazságügyminiszter, pár nap előtt az országtanácsában oly nagy fontosságú nyilatkozatot tett, mely igazságügyi kormányzatunk iránya és minden ágazatára világot vet s míg egyrészt megnyugtatóan hat a jogélet összes elemeire; nekünk reményt nyújt azon régóta istápolttörekvésünk teljesülésére, hogy az itteni kir. járásbíró-ság s telekkönyvi hatóság szervezése; illetékes helyen elvi, vagy egyéb akadályokba nem ütközik.

Kijelentette a miniszter, hogy a járásbíró-ságokat ott, hol a viszonyok indokolják, telekkönyvi hatósági jogkörrel szándékozik felruházni s nem hagyja figyelmen kívül a járásbíró-sági székhelyek áthelyezése s ujak szervezésére irányuló és az igazságszolgáltatás érdeke által támogatott igények kielégítését sem.

Az országgyűlés, csaknem vitanélkül megszavazta a miniszter által maga elé tűzött s az egész ország helyeslésével fogadott üdvös czélok eléréséhez s biztosításához szükséges költségeket, tehát az építkezésre, újabb bíróságok és telekkönyvi hatóságok szervezésére szükséges összeget is. Ez érinti legközvetlenebbül a mi czéltudatos törekvésünket s legsajátabb érdeinket, melyek igazságszolgáltatásunk életbevágó kérdéséhez fűződnek. Ehhez van néhány komoly szavuk:

Még 1898. évi augusztus hó 29.-én tartott rendes közgyűlésben elfogadta Petrosény község képviselőtestülete azt a memorandumot, melyben

megcáfolhatlan adatokkal indokolva van azon kétségbevonhatlan tény, hogy Petrosényben telekkönyvi hatósággal felruházott járásbíró-ságra elkerülhetlen szükség van. Ugyanakkor megbizta a közgyűlés a saját kebeléből kiküldött bizalmi férfiakat, hogy a hozzájárulásra felszólítandó járási községek kiküldendő képviselőihez csatlakozva személyesen nyujtsák be a feliratot az igazságügyi miniszternél, országgyűlési képviselőnk vezetése alatt. A járás összes községei készséggel hozzájárultak a petícióhoz, felajánlották csatlakozásukat a küldöttséghez s azok is folyósították az eljárással felmerülő költségeket.

Tizenkilencz hónap óta egyéb semmi sem történt. Pedig a volt képviselőnk — ez időszrinti alispánunk — levélben és táviratilag is tudatta kiküldöttékkel az időt, melyben czélszerűnek tartotta volna a küldöttséget a miniszter elévezetni.

Ezt a szembeszökő mulasztást s kötelességsértést menteni nem lehet.

Vannak, akik nehézségül, sőt elháríthatlan akadályként hozzák fel az egész járás törekvésével szemben azon körülményt, hogy a bíróság elhelyezésére alkalmas épület és megfelelő lakások nincsenek. Ha igaz volna is, ez nem akadály, nagyon kicsinyes ellenvetés.

Ha nincsen: — lehet.

Sok üres magán lakás van Petrosényben. De mennyi a beépítetlen telek, melyek szükség esetén megszerezhetők, esetleg közczélra kisajátíthatók.

Amde ez a kérdés szóba sem jöhet. A képviselőtestület elhatározta a memorandum be-

nyújtását, intézkedése jogérvényes s így helyes, — vagy nem helyes: — végre kell hajtani. Ennyi tiszteletet követelni kell a képviselőtestületnek a saját tekintélye érdekében.

És most, az igazságügyminiszternek érintett nyilatkozata után, joggal elvárja Petrosény és az egész járás közönsége, hogy a felterjesztés benyújtása elodázásának türésével, általánosan respektált reputációján csorbát ejteni nem enged s nem fogja várni, hogy a főszolgabíró, az alispán, vagy főispán beavatkozásával szerztessék érvény, a községi közgyűlés idevonatkozó határozatának.

Kapcsolatosan — a többek — között még egy menthetlen mulasztást kell a nyilvánosság ítélőszéke eléterjeszteniünk Roszszul esik, de kötelességünk:

Még 1899. évi november hó 11.-én elhatározta Petrosény község képviselőtestülete, hogy külön anyakönyvvezetői kerület szervezése, illetve önálló anyakönyvvezetői állás rendszeresítése végett, felterjesztést intéz a m. kir. belügyminiszterhez.

Ez a határozat is csak írott malaszt, ez az intézkedés sem hajtattott végre. Ez már pláne oly természetű malasztás, mely a felettes hatóságok beavatkozását azért is kihívja, mert az intézésre váró teendők összehalmazódásának főokául, az anyakönyvvellessel felmerülő teendők el látása hozatik fel s így, már ezért is súlyos beszámítás alá esik a menthetlen mulasztás, melyért a közgyűlés auctoritása szintén elégtételt követel.

„Petrosény és Vidéke” tárczája.

Miramare.

Latzkó Andor.

Nem méltó hozzád olesó, ócska lantom,
Nagy emlékedhez nem méltó e toll;
Szenstégtörés, ha királyi hanton
Egy utcasarkiki énekes dalol!
De te a kintornákat is megérted,
A fájdalom hangját jól ismered;
S kintornás száraz szeméből, érted,
Érted, királynő: fájó könny pereg!

Egy könny, amely, míg minden semmivé lett
Sok küzdelmes, sok hosszú év alatt,
Míg könnyeim kisajtolá az élet,
Kisírt szemembe mégis megmaradt!
A könny, amely sajogra, fájca, téged
Végig kísért egy hosszú életen,
Az az egy könnyesepp, mely örökre éget
Zavarja meg hideg tekintetem.

A kedvencz költő kedvencz költeménye,
Erről az egy, nagy könnyeseppről dalolt;

Fájdalmas arczod földöntúli fénye:
Ez égő könnyesepp ragyogása volt.
Tudunk mi is szokni, sirni véled,
De óh, a könny nyomán virág terem;
Tied a bű, az élők az élet;
Tied a gyász, miénk a szerelem!

Akit balsorsa mindenből kifosztott,
Míg él, hiába búsul, — felriad;
Az is, ki véled minden bűt megosztott
S veled gyászolta híven holt fiad; —
Most nagy, legfájóbb könnyét is kisírta,
Mert győz a nap, csak a halál setét,
Leszállt a fájó könny a drága sirba
És nem zavarja már tekintetét.

Nem méltó hozzád olesó ócska lantom
Nagy emlékedhez nem méltó e toll;
Szenstégtörés, ha egy királyi hanton
Egy utcasarkiki énekes dalol!
A fájó könny nyomán színes virág nő;
A kintornás, már kintornás marad,
Te néked adta most, óh nagy királynő,
Utolsó könnyét, mely még megmaradt!

Stefánia.

Elült a könny, őszinte volt a bánat,
Miként azé, ki annyit szenvedett;
Hadd szálljon most a dal hozzád, utánad,
Köszöntve nagy, győztes szerelmedet!

Még gondolatban is borzadva lépek
A kastélyba, hol ajtó és kilincs,
Hol minden butor s a falon a képek
Egy régi hősről szólnak, aki — nincs!

Fehér fala a nap fényét beiszsza
S benn hűvös, mint a sir — minden terem,
Mert Miramare híven várta vissza,
Dicső urát mindmáig szüntelen!

Ma élet költözött sok csarnokába,
Mától megint az élet otthona;
Halott urát nem várja már hiába,
És újra szól a régi orgona!

Él Miramare! Minden újra él!
A zúgó tenger indulóba csap;
Él Miramare! Ujra él te véled!
S fehér falán vakitra ég a nap.

A hitelt most állapította meg az országgyűlés az állami anyakönyvvezetés költségeinek fődőzésére: a miniszter leginkább most szervezi az anyakönyvvezetői kerületeket: a pályázatok napután tételnek közzé az állomásokra: csak Petrosény érdekében nem történt semmi, csak mi várjuk, hogy szánkba repöljön a sültgalamb. Vagy talán azt kívánjuk, hogy a miniszter engedelmet kérjen tőlünk a mi önálló kerületünk szervezésére?!

Majd ha a költségvetésben nyújtott hitel ki lesz merítve, akkor — talán — végre lesz hajtva a közgyűlésnek azon rendelkezése, hogy az állami külön anyakönyvvezetői állás rendszeresítésére vonatkozólag hozott határozat, pársoros kérvénnyel felterjesztessék rendeltetési helyére.

De már akkor késő lesz!

Tanítói gyűlés Petrosényben.

A népoktatási törvény revízióját tervező a kultusz miniszter. Mielőtt a törvényjavaslatot elkészítené, a gyakorlati pedagógiával foglalkozó tanítók véleményét kívánja tudni.

Ezért gyűlt egybe a járás tanítói testülete f. hó 16-án Petrosényben s magas színvonalon álló szakszerű tanácskozásának eredményeként, megállapodásáról felsebb helyre jelentést tesz.

A gyűlés lefolyásáról a következőkben referálunk: Homicsko Gizella áll. tanítónő gyakorlati tanításának anyagául a földrajzt választotta s a gyermekek értelmi fejlettségéhez mért előadása a kartársak és tanítványok osztatlan helyesléssel találkozott, a minék a gyűlés határozatilag kifejezést is adott.

Fekete József járásköri elnök megnyitó beszédében elismeréssel s hálával adózott a nagym. közoktatásügyi miniszternek azon kegyességeért, hogy a népoktatási törvény revíziója alkalmából a népnevelés gyakorlati szakembereinek véleményére súlyt kíván helyezni. Magvas, szép beszédét helyeslő éljenzéssel fogadta a gyűlés.

A tanácskozás tulajdonképpen tárgyra áttérve, vagyis, hogy minő módon lehetne az általános tantervben kitűzött célt biztosítani:

Nagy Miklós áll. iskola igazgató elismeréssel fogadott szakszerű fejtegetéséhez az osztatlan iskolák részére külön tanterv készítését nem tartja szükségesnek. A közoktatási tanács által az osztatlan népiskola tanítási tervében — szerinte — a „Mennyiségtan” teljesen megfelel a kívánalmaknak, csak a római számjegyek tanítását kívánna egészen a IV. osztályba helyezni, s a közönséges törtek négy alapműveletét törölni a tervzetből.

Indokolt javaslatát magáévá tette a j.-k. gyűlés. Vigh Nándor érvelése szerint:

A magyarnyelv tanításának az egy és több tanítóval bíró iskolában sem lehet más célja, mint az, hogy az előadási képességet ugy a beszédben, mint az írásban akként fejlesszék, hogy a gyermekek a nyelv értelmes közlöje legyen, ez pedig elérhető külön tanterv nélkül is. Igaz ugyan, hogy lényeges különbség van az idegen ajkú gyermekekkel benépesített falusi iskola és egy több tanítóval bíró városi iskola között, s így nem kívánhatunk egyenlő eredményt, de bízunk azt az értelmes tanító belátására, hogy a viszonyoknak megfelelőleg mit tart alkalmasnak a kihagyásra, a nélkül, hogy e nyelvtanítás folytatlagossága megszakíthatnék, ha ezt okserűen és lelkiismeretesen cselekszik a köz és magánéletre nagyobb eredményt biztosít, mintha ezer meg ezer különböző akadályokkal küzdő osztatlan iskoláknak egy hozzávetőleges, általánosan kötelező tantervet akasztanak a nyakára. Legyen egy a tanterv! de ez lehetőleg foglalja magában mindazt ami a gyermek értelmi világát fejleszti, lelket nemestíti, szóval a tárgyat kedvessé, maradandóvá és hasznavehetővé teszi. Egységes és önálló tantervet kíván a korral már haladni tudó magyar tanítóság!

Tagadhatatlanul beismerjük, hogy az újonnan javasolt tanterv nyelvi tananyagára szóló része jóval felülmúlja a most használatban levőt, helyesebb alapon nyugszik, érettebb megfontolás eredménye, amit az bizonyít leginkább, hogy az a képtelenséggel határos kívánságot melyszerint egy 9—10 éves IV. osztályos tanuló a nyelvtan teljes tananyagával egészen tisztában legyen — távolról sem követeli, hanem beosztja a tananyagot hat évi tanfolyamra.

Alapos áttanulmányozás és többszöri összehasonlítás után, sok előnye dacára is a következő módosítást ajánlja elfogadásra.

I.-ső és II.-ik osztálynál mint értelemzavarót meg kell változtatni a rövid és hosszú mássalhangzó elnevezést, mert van rövid és hosszú magánhangzó is.

Hosszu mássalhangzó nincs, csak kettőzített mássalhangzó és összetett mássalhangzó van. A második osztályhoz bátran oda lehet esatolni a mondatnak jelen, mult és jövő időben való használatát, valamint a többször alkalmazását. A kérdő és felkiáltó mondatokat is, ha már egyszer a kérdő és felkiáltó jegy ismertetése elő van írva.

A III. osztályban felveendőnek tartja a jelző ismertetését, már csak azért is, mert ebben az osztályban tárgyalják a főneveket s így egész könnyűséggel a jelző is megtanítható. A többi osztályok tanterve, — abban az esetben, — ha az előző osztályokra kimért tananyagot rendszeresen elvégezték, — keresztül vehetőnek tartja, csak: „Jó olvasókönyv, jöjjön el a te országod!”

Nagyon szép egymásutánban van a tervezetben felsorolva, hogy mint kell megtanítani, most már a gyakorlókönyvre kellene vigyázni, hogy jobb legyen a mostaninál és pedig a gyakorlati példák megválasztásánál és a feladványok elhelyezését illetőleg.

A gyakorlati példákhoz az elvont értelmű kifejezéseket különösen kerülünk kell, vagy ha ilyen példákat használni akarunk mintegy eredménytárként a tankönyv végén helyezzük el külön, külön számozva gyakorlat gyanánt.

A gyakorlati példákat követő feladványok pl. Irjatok . . . stb. teljesen kihagyandó a tankönyv szövegéből, mint a tanítómestert zavaró rész hanem, hogy az oktatásnál akadályt ne képezzenek, tegyük azt egészen hátra összegyűjtve megfelelő sorrendbe a tankönyv végére. Akinek feltétlenül szüksége van évközben rájuk, ott megtalálhatja! — de legalább nem kényszeríti az önálló tanítót sablonszerű tanításra!

Redl Frigyes aninoszai társulati tanító az orsz. közoktatásügyi tanács tervezetével szemben a külön tanterv mellett érvel s javasolja a földrajz tanításnál az osztályok csoportosítását azzal, hogy amidőn délelőtt a földrajz tanítatik, délután az olvasási órákon ugyan ezen tantárgy köréből vett olvasmányok tárgyalassanak.

Ezen javaslattal szemben a járásköri gyűlés az orsz. közokt. tanács tantervtervezetét keresztülvihetőnek tartja azon módosítással, hogy a III.-ik osztály tananyagából a „vármegyét” és „az országot” tárgyaló rész a IV.-ik osztály tananyagához esatolassék. Egyebekben Redl F. nagy szorgalommal szerkesztett értekezésében kifejezet véleményét osztja a j. k. gyűlés s azért elismeréssel adózik.

Bakos József okl. tanító és kántor kifejti az énekkoltatás jogosult önállósát az elemi népiskolában a tan-ezért szem előtt tartva, az énekkoltatásra szóló nézeteit föltárva, a következőkben kíván hozzájárulni véleményével a tantervrevízióhoz: Nem szükséges az elemi népiskolában sem hangjegy-ismeretet tanítani, sem alakító jegyeket, szünjelt, ütemet, segédvonalat, a különböző dūr- és moll-hanglépcsőket ismertetni, mert nem az a cél hogy külön külön tudják a növendékek az egyes dūrokban, vagy mollokban hol van egész és hol fél térköz, hanem csak általában, s ezen általánosságra viszsza-mutatva, az olasz do, re, mi, fa, sol, la, si, do, dūr, — s a la, si, do, re, mi, fa, sol, la, moll — hanglépcső alapján az alap „do”-t, illetve a lágy hanglépcső „la”-ját véve alaphangul, a hallásra fektetve fő sajt, ismerjék meg a tanulók a hanglépcsőket. A legtöbb tanítóképeztében az a rendszer van elismerve jelenleg az énekkoltatás legsikeresebben történhető eszközzésére a tanítónak magának kell tudni, hogy milyen hangnemből énekeltek gyakorlatokat s azokhoz párhuzamosan illesztett dalokat de tartsa szem előtt, hogy sokkal könnyebben és eredményesebben boldogul, ha így énekel-tet, — mint az egyes dūrokban például előhozott g, á, h, e, d, fis, g-t, vagy, á, h, cis, d, é, fis, gis, á-t, vagy a mollokban, la, si, do, re, mi, fa, sol, la helyett, a, h, e, d, é, fis, gis, á-t, avagy éppen ezen említett á-moll-hanglépcsőt visszatfelé, a felváltó jegyek figyelembe vételét ismertetve énekel-teti.

Bakos József véleménye szerint csak hangjegyzés-mely alatt csak a hangok egymáshoz való távolságának az öt vonalon a pontok által történt szemléltetése a táblán értendő, s ezen jegyek is csak a hallási-gyakorlatoknak segéd eszközzeül tekrntendők, csak a hangjegyzés szolgáljon inkább zsinormértékül, mint a hangjegyismertetés.

A tanító maga legyen vezér az ütem-beosztás stb. tekintetében s ha csak segédesszöközül tekiní a hangjelzést, s a száraz elméletre nem fektet annyi súlyt,

mint inkább az említett segédesszöközök figyelembevéte-lével a hallási gyakorlatra eléri célját, hogy növendé-kei jól énekelnek.

Különbön a Véber János Rudolf után Sándor Domokos és Horváth Gyula tanárok által szerkesztett s kiadott vezérkönyvben minden érdeklődő bővebb felvilágosítást s könnyebb áttekintést szerezhet eme módszer mennyiben használható ságáról s könnyűedségéről.

Bruckner Frigyes társulati tanító véleménye szerint az énekkoltatás most már hangjegy nélkül az alsó fokon ép oly értelmetlenül foly ezután is, mint eddig mert innen is hiányzik a módszeres utatás, mely pedig csak egy-két konstrukezióval növelné az új tanterv terjedelmét Magyaros dalmotivumokról beszél az új terv, de magyar népdalt egy hanggal sem említ. A szöveg-ről pedig sehol egy betű! Ki állja útját annak, hogy a szép magyar népdalokat eredetiben tanítsuk már a népiskolában? Sokkal jobb, ha mi tanítjuk meg tanítványainkkal a magyar népdalok szövegét mintha otthon a cselédtől tanulja meg. Öröndetes hogy oly melleke-seknek látszó részletekre, mint a hangterjedelem, helyes testtartás, lélekzetvétel, szép kiejtés stb. az új tanterv kiterjed. Kár azonban, hogy elfejti a szá-j- és to-rok-nyílásait, hogy figyelmeztet arra, hogy meg nem mondja, hogy állva, vagy ülve énekeltesünk e? Hogy nem figyelmeztet arra, hogy közvetlen ének után fel-hevült torokkal — kivált télen — ki ne bocsássa ta-ványait a tanító.

Rendkívül soknak véli a hangjegy tanítás anyagát a IV. osztályban. Ha a hangjegy ismertetést már a III. osztályban venné fel, nem lenne oly sok az anyag itt. A hangjegy-tanítás általában helyes, de minden-ek előtt jó vezérkönyv kell hozzá.

A tantervjavaslatot helyesli a gyűlés, de a IV. osztály tananyagából egy részt a III.-ikba kívánna át-tétetni.

Ádám János petrillai áll. tanító az olvasás és írás-ról szólva esatlakozott Vigh Nándor közhelyesséssel fo-gadott szakszerű s alapos érveléséhez és állásfoglalá-sához.

Általában a közoktatási tanács tantervjavaslata mellett foglalt állást a j. k. gyűlés az ismertetett mo-dosításokat hozva javaslatba.

Délben a kaszinó termében társasbéd volt, melyen 30-an vettek részt. A kör elnöke, Fekete József, a köz-oktatásügyi minisztert; Szóts János főesperes a járási tantestületet s annak elnökét; Fekete József j. k. elnök Szóts János főesperest ugy is mint a r. k. felekezeti iskola igazgatóját; Zádory Károly szerkesztő a tanító-nóket s a jelenlévő hölgyeket; Striegl F. József gymn. tanár a sajtót s annak jelenlévő képviselőjét Zádory szerkesztőt éltette. Nagy Miklós áll. isk. igazgató a gymnasiumi tanárokat s azok jelenlévő képviselőjét; Bruckner Frigyes társulati tanító az iparosokat s azok testületének jelenlévő elnökét: Joanovits Jánost, iparha-tósági biztost; Varjasy Istvánt s titkárát Héjas Jó-zsefet éltette.

A „Szózat” és „Hymnus” eléneklésével végződött a társasbéd.

UJDONSÁGOK.

— **Halálozás.** Hunyadvármegye közeletének egy-kor erős oszlopa, a kulturális haladásnak, a magyar nemzeti eszme terjesztésének egy érdemekben gazdag veterán harezosa: — kidölt: nagyklopotivai Pogány György vármegyénk volt főispánja meghalt s a mélyen megsomorodott család ezt a következő gyászjelentésben tudatja: Nagyklopotivai Pogány János nyug. es. és kir. főhadnagy és neje: Lendvay Rózsalia, Pogány Károly Krasso-Szőrényvármegye főispánja és neje: gróf Teleky Leonie, Pogány Ida és férje: Bodor János zágoni ev. ref. lelkész, mint gyermekei, menyei és veje: Lengyel György Alsófehérvármegye aljegyzője, mint unokája: Pogány Ádám né szül. Lukács Ida; Török Bertalan országyűlési képviselő és neje: Brenesán Etelka; öz. Pogány Albertné; Pogány Béla Hunyadvármegye fő-jegyzője és neje: Springer Margit; Pogány Árpád; Öz. Köblös Miklósné és családja; Csongrády Gizella, mint legközelebbi rokonok megsomorodott szívvel tudatják Nagyklopotivai Pogány Györgynek előbb Alsó-Fehér-, majd Hunyadvármegye volt főispánjának, a Lipót-rend lovagjának és a Szent István-rend keresztes vitézének, a vajda-hunyadi és nagy-enyedi ev. ref. egyházmegyéek volt főgondnokának, folyó évi márczius hó 24-én d. e. 10 órakor, áldásos élete 86-ik évében, hosszas betegség után, végelgyengülésben történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei márczius hó 26-án reggel

1/29 órák, a halottas háznál, az evangélium szerint reformált anyaszentegyház hitvallása szerint tartandó gyászszertartás után, Poklisára szállíttatnak, a hol délután 4 órák a családi sírboltba nyugalomra helyeztetnek. Nyugodjék békében!

— **A Hunyadvármegyei Általános Tanítói-Egyesület** az 1899/1900. iskolaévi rendes közgyűlését április hó 7-én d. e. 9 órák kezdődőleg Vajda-Hunyadon a „Hunyady-vár” szállójának nagytermében tartja meg, melyre a „tagtársakat” s az iskolaügy barátait meghívja Boga Károly, elnök. Bereczky Lajos, titkár. Targysorozat: 1. Megnyitó beszéd, Boga Károly elnöktől. Üdvözlések. 2. Titkári jelentés, Bereczky Lajos titkártól. 3. Felolvasás: A fizika és kémia előhaladásának jelentősebb mozzanatainak az utolsó évtizedben, Kuzaila Péter dévai m. kir. áll. tanítóképző intézeti tanártól. 4. Folyóügyek tárgyalása. 5. Tisztujtítás. 6. Az 1900. évi költségvetés megállapítása. 7. Javaslat megállapítása a tanterv-revisio kérdésében, előadók: Bodosi Lajos, Brózsik Pál, Elekes Lálmán, Hegyi Pál, Nagy Miklós, Neumann Károly, Salló Károly, Szabo Sándor, Unger Károly, Varga József. 8. Indítványok, melyek a közgyűlés előtt hét nappal az elnökségnél írásban benyújtandók. Közéből d. u. 2 órák a városi vendéglőben, egy teríték 3 korona. Az állami iskola és a Hunyady-vár megtekintése d. e. fél 8—9-ig, a vasgyár és a kolostor megtekintése d. u. 5—7-ig. A kik elszállásolást kívánnak, jelentsék be ezt előzetesen Nehéz János v. hunyadi áll. isk. igazgatónál.

— **Petrozsény nagyközség** szervezeti szabályrendeletét a vármegye jóváhagyta. A szervezkedés tehát napok kérdése; f. hó 12-én lesz a képviselők választása, aztán jön a tisztujtítás.

— **Az időjárás** mint rendesen; szeszélyes volt a múlt héten is. Pár verőfényes szép tavaszi nap után beborult az ég, aztán pár napig esett, majd ismét kiderült. Szóval nem csak a naptárban, a valóságban is beköszöntött a tavasz, de nagyon mérsékelt meleggel. Százával, ezrével vonulnak át a tavasz kedves hírnökei: a golyák völgyünk felett. Itt meg se pihennek. Ez a klíma, ez a föld itt, nem az ő második hazájuk, de költözésük azt hirdeti, hogy a nagy Magyaralföldön s az enyhéből éghajlat alatt már igazi tavasz van.

— **A „Petrozsényi és Jarási Hitelszövetkezet”** f. hó 15-én, vasárnap d. u. 3 órák tartja az évi rendes közgyűlését. A múlt évi zármérleget jövő számunkban közöljük.

— **A gyolcsos tótok.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki a vidéki hatóságokhoz, melyben utasítja azokat, hogy a gyolcsos tótokat ne zaklassák. Helyesülhet indok vezérelte a minisztert a rendelet kibocsátására, csak az a hiba, hogy a gyolcsos tótok gyakran selejtes eschgyártmányokat árulnak.

— **Az iszákosság ellen.** Érdekes és szép példáját adta egy erdélyi község Nagy-Tirimia: lakossága az iszákosság meggyűlöletét érző elhatározásának. Vízkereszt napján ünnepélyes fogadalmat tett a lakosság — 160 család —, hogy többé nem isznak pálinkát. Szerződésileg kötelezték magukat ezen fogadalom megtartására s 20 korona legkisebb büntetés fizetésére kötelezte magát mindenik az esetre, ha pálinkát innék. Az ital-mérésijog bérlője — a ki már jól megszédte magát — a paphoz fordult, hogy a népet ellenkező elhatározásra bírja s 160 koronát is ajándékozott a templomnak, de mind hiába, nem használt s az árendás elköltözött a faluból.

— **Katasztrófa előtt.** Többször jeleztük, hogy a piskii-petrozsényi vonalszakasz lejtős és merész kanyarulatu pályáján a katasztrófák bekövetkezésétől mindig reteghetünk. M. hó 19-én is szemmel rakott négy kocsis elszabadult a krivádiai állomásnál s szédítő gyorsasággal rohanva összeütköznek nyílt pályán a szemközti jövő személynvonattal, ha a bajesdi kiterőnél a pályához a sínekről le nem ugrasztja a kocsikat, melyek darabokra törtek. Ez az ór nagy veszélyt hártott el, megérdemli a jutalmat.

— **Kitűnő tyúkszem receptje.** Hasznos szolgálatot véltünk tenni az alábbi receptje közlésével: slilcsav 1 gramm, cannabis indica kivonat 50 centigramm, 90 fokos alkohol 250 centigramm, 62 fokos ether 5 gramm, elektrizált collodion 5 gramm. Szerezzük meg mindezeket a gyógytárból. E keveréket légmentesen dugaszolt üvegeskékbe tesszük s a tyúkszemeket ezzel minden második nap, beecseteljük. A tyúkszemeket gyökerestől ki irtja.

— **Hogyan lett egy házaspár 6 gyermekével boldog?** Egy a fővárosához közeli vidéki városban élt férj és feleség 6 gyermekével. A férj mindig szorgalmas volt, de mégis csak ritkán sikerült neki valamit keresni úgy, hogy családját alig bírta eltartani. Az asszonynak egyszerre csak az a gondolata támadt, hogy férje tud-

tán kívül részt vesz az osztálysorsjátékban. Sokaig taktakékoskodott a krajezárokka, míg egy negyedecske sorsjegyet beszerezhetett volna; ekkor Török A. és Társa céghez, Budapest, Váci-körút 4., fordult és megrendelt ott egy negyed sorsjegyet. Számát sem az 1-ső, sem a 2-ik, de a 3-ik és 4-ik osztályban sem húzták ki. Elcsüggedve irt az asszony Török A. és társa cégnek „még csak két osztály és veszte vannak a megtakarított krajezárok”. Ez azonban nem így volt, mert az 5-ik osztályban nagy nyereséménnyel húzták ki a számot. A Török-cég, mely előtt a család szármalmas helyzete ismeretes volt, azonnal sürgőnyözt az asszony részére megállapított címre, hogy sorsjegyüket egy nagy nyereséménnyel kihúzták. Másnap már megjelent az asszony férjével együtt Török A. és társa cég budapesti irodájában, de férje előtt még titkolta, hogy mi történt. Csak a mikor a hivatalos huzási jegyzékből meggyőződött és miután Török A. és társa cégtől a pénzt felvette, adta meg urának a felvilágosítást. A szegény ember öröme leírhatatlan nagy volt, reszkető kezekkel és örömkönnyekkel szemében, ölelte át feleségét ezen szavakkal: „Neked köszönöm jó asszony, hogy mindketőnket gyermekeinkkel együtt boldoggá tettél”.

— **Szókimondó ujság.** Ha minden tetrmelő a saját természetét szállította volna; a közvélemény nem méltatlankodott volna a zab fölött. A „MAGYAR SZÓ”, mely a zabügyet megérlelte az ítéletre, a saját természetét kínálja a közönségnek. A közönség már itelt e természet fölött. Soha magyar lap oly hamar s oly egyenes uton nem jutott a közönség rokonszenvébe, mint a „MAGYAR SZÓ”, melyet általánosan magyar szó-kimondó ujságnak neveznek. És méltán. Az igazság pallosával állt őrt a magyar közélet kapui előtt, hogy a hipokrita álszentskedés be ne törhesse oda. Kiméletlen de őszinte szóval rántja le a leplet a hangzatos jelszavakkal dolgozó alakokról, a kiktől feltű a magyarság ügyét. Mert nem csak szavában magyar ez az ujság, magyar minden ízében, hitvallása a legszélsőbb sovimizmus, a magyarság nemzeti karakterének érvényesülése az egész vonalon. A „MAGYAR SZÓ” minden rovata olyan, hogy gazdagságban, frissességben és ötletességben egy lap-társa sem versenyezhet vele, politikai hírovara pedig valósággal szenzációs minden számban. A „MAGYAR SZÓ” esténként 5 órák jelenik meg s így korán reggel már a vidék legtávolabbi részeiben is olvasható. Előfizetési ára egész évre 28 korona, fél évre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hónapra 2 kor. 40 fillér. A „MAGYAR SZÓ” kiadóhivatala Sarkantus utca 3. sz. alatt van.

CSARNOK.

Int az óra.

*Itt az idő, távozásra int az óra,
Tikkadt ajkam alig nyílik búcsu-szóra
De lesz talán annyi erőm s képességem
Hogy a válsz szenvedését elviseljem.*

*Égbengülő bérczek alján, e völgy ölén,
Ifjú élttem aranykorát élveztem én
És midőn most innen messze eltávoztam:
Tépelődöm, maraszt a vágy: -- nem titkolom*

*Barátaim s ismerősim jó emléktét
Elviselem és hűn őrzöm, mint szent ereklyét
S egy szép szöke anyggyal szívembe vésett képe
Lesz emlékeimnek drága ékessége.*

Zwilling János.

Szerelem rabja.

Ifju vagyok. A legszentebb hevület lángja gyúlt szívemben, mely öntözében ég el miattad, éretted. És ez a legtisztább áldozat bálványom, olárképem előtt, kit az erény és eszményi szépség glóriája ragyog körül s hódolatom porba hullva imád! Oh, mert szellemed, lelked rejtelmes és a mennyország üdvössége van tekintettedben.

Elveszttem minden erőmet, ha rám veted mély tüzi szemeidet és mégis azt kívánnám, hogy nézz rám mind dig, hosszasan, édesen.

Bűvös pillantásod gyönyör és kín nekem. Gyönyör, mert tekinteted mesés boldogságról beszél és kín, mert

nines reményem, hogy e boldogságban részem lesz valaha.

Nem száll felém egy biztató sugár lelked verőfényes birodalmából, mely sejtetné, hogy van egy érzés szíved mélyén, a mely visszhangja volna az én odaadó, önzetlen vonzalmannak. Ah! te nem ösmered azt a tőpő fájdalmat, mely bennem dúl, midőn csak reád is gondolok. Az én szívem ürességet pusztán annak tudata, hogy barátnóm vagy, nem tölti meg boldogsággal! Üresnek marad tovább, csak a gyötrő vágyak fájdalmai pusztítanak benne, mint az orkán, mely végig nyargal a végtelen tenger fölött, bömbölve, zúgva, rombolva.

És a hol epesztő vágyak vannak, ott szó nem lehet boldogságról! Én az örömmek azt a mértékét nevezem boldogságnak, mikor lelkünknek olthatatlan vágya teljesül.

Ilyen boldogságot keresek én! . . . Szólj, megtalálom-e? Te felelhetsz nekem erre! . . .

Az ember önmagában nem lehet boldog, más lényben, vágyai ideáljában keresi boldogsága feltételeit. Miért nem teszik az embert boldoggá az anyagi előnyök, az emberek hízog tapsa, a hír-név, a kecsketető, szép és biztató jövő? Mindez elhomályosul egy igézetes szempár kápráztató ragyogása mellett.

Mosolyodra titokzatos akkord zendül meg a szíven és tündéri álomba ringatja lelkemet.

Elfelejttem önmagam, elfelejték mindent a mi volt, csak téged látalak, csak az utánad való mérhetetlen esengés marad uralkodó fölöttem. Közeledben elnémulok, hangot nem ad tikkadt ajkam, csak ziháló keblemből tör fel minduntalan e szózat: Szeretlek! . . Szeress! . . .

Ez az én imádságom, mely esengve száll feléd.

Közelléted gyönyör nekem, de ez ódes perceknek is keserűvé teszi aggodó félelmem, hogy van kiért itt hagysz kietlen rided egyedüliségben. Az nekem a te közelléted, a mi a földnek a jótékony napsugár.

Te napom! ragyogj, világíts nekem mindig, mindig. Oh, ha örökké melletted maradhatnék! . . .

Oly rémes így egyedül a temetői esend!

Szerelmed élesítő harmatként vidítaná esüggő lelkemet. De ha szívem-érzése és vonzalma nem lenne rokon az enyémnek érzelmével, ha az nem nyílna meg az én szerelmemnek, kétségbeesem: elbujdosom, mint előhalott vonaglok az életen át.

Fülkeresem a halottak házáját, mert lázas keblemem nyughelyet, vérző szívem gyógyító balzsamot, egyedül ott találhat.

Ne vétkezz tehát végzeted ellen; szeress, vagy taszíts az örök kárhozatba.

A gyötrő bizonytalanság, kínosabb a halálnál, Hadd tudnom sorsomat.

. . . y G.

Szerkesztői üzenet.

Zwilling János urnak. Helyben. Keményen megrovja ön azon izléstelen gyermekeskedést, hogy buta szöveggel s ostoba illusztrációkkal ellátott képes levelezőlapokkal sportszerűen bosszantják itt Petrosényben a családokat s egyeseket. Fialat leányok s tisztas urnők nevére ferdített kézírral czimezve trágárságokat tartalmazó ronda levelezőlapokat küldenek, mit eléggé elítélni nem lehet. Csodálkozik azon, hogy a posta miért kézbesíti ezeket a haszontalanságokat s felhívja a névtelenség pokroczára alárejtőzött azon egyént jelentkezésre, aki önnel is alkalmatlankodott már többször ily czudaságokkal.

Méltányoljuk felháborodását és mi is elítéljük azt a kvalifikálhatlan visszaélést, melyet a képes levelezőlapokkal üznek, de csak azt tanácsolhatjuk, leghelyesebb azokat olvasatlanul eldobni, mert a ki elég pimasz ilyen alacsonyagra süllyedni, annak egy sincsen bátorsága magát megismertetni. Gyáva ripőkkel pedig nem érdemes foglalkozni. Csodáljuk, hogy a posta kézbesíti a fenálló tilalom dacára a közérkölesiséget sértő ilyen küldeményeket, bár elhiszük, hogy azok megvizsgálására alig jut idő a kimerítő munkahalmaz miatt. Mindazonáltal kíváncsatos volna, hogy némi figyelem fordítatnék a közmorált sértő galádságok érvényesülésének meghusítására, ami az ily ocsmány lapokra vetett egy tekintet által is elérhető lenne.

Facsemeték.

A társulati faiskolában levő 2—3 éves körte- és almafa csemeték darbját 20 fillér árban becsátjuk eladásra. Mindazok, a kik csemetéket óhajtanának vásárolni, sziveskedjenek legkésőbb f. évi április hó 15-éig **Pittner József** társulati szállásmesterhez fordulni.

Petrozsény, 1900. márczius hó 21-én.

Andreics János,
bányaigazgató.

Kiadó üzlet és lakhelyiségek.

Főutcán levő 2 üzlethelyiség, három szoba, egy konyhából álló lakás, bérbeadandó.

Értekezhetni a tulajdonossal Krausz A. czéggel.

Petrosény 1900. márczius hó.

Tisztelettel :

KRAUSZ J.

Czukrászda.

Petrosény és vidéke n. é. közönségének bátorodom becses tudomására hozni, hogy

folyó év márczius hó 25.-én a Fő- és Templom-utca sarkán lévő Szokol Miklós-fele házban

czukrászdát és kávéházat

rendeztem be s ezen szakmába vágó megrendeléseknek a leggyorsabban és a legfokozottabb igényeknek is megfelelően eleget teszek.

Kiválóan ajánlom mint különlegességeket:

a pozsonyi mákos és diós kifliket,

továbbá:

Stefánia-,

Doboss-,

Elvira-,

pozsonyi-,

mocca-crém-,

Marchal-,

rum-,

király-,

csokoládé-crém-,

mogyoró- s dió-

tortáimat stb.

Dezert és asztali friss czukrászsütemények mindenkor kaphatók.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel:

CZIHOSZKY FERENCZ,

czukrász.

2—3

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény

JEGYZÉKE.

1.000,000 korona

A nyeremény részletes beosztása a következő:

Korona

600000

400000

200000

100000

50000

25000

15000

10000

5000

2500

1500

1000

500

250

150

100

50

25

15

10

5

2

1

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró nagy, kir. szab. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihúzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad $(\frac{1}{8})$ frt — 75 vagyis 1.50 korona

egy negyed $(\frac{1}{4})$ " 1.50 " 3. — "

egy fél $(\frac{1}{2})$ " 3. — " 6. — "

egy egész $(\frac{1}{1})$ " 6. — " 12. — "

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beiktatása ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 10-ig

kérünk hozzáink beküldeni.

Török A. és Tsa.

B A N K H Á Z

Budapest.

V., Váci-körút 4 a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlévé levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget — korona összegben } utánvételezni kérem } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.